

Un poeta i el seu món

«Vaig veure les teves llàgrimes: amàguen el meu propi esguard.»

Així de senzill. Així de concret. Els poemes de Carl-Erik Sjöberg són com un tros de suro en el mar embravit. Donarà moltes voltes, es confondrà amb l'aigua, però sempre el tornarem a veure, vencedor de la tempesta, coneixedor de si mateix i, per tant, segur. Així és ell també. Coneix les seves pròpies forces i les dificultats de la vida; i en aquesta lluita constant venç sempre perquè estima el món. O potser perquè és poeta i sap dir que

«Encara és verd
a fora la finestra
i les llavors brillen blanques
en algunes de les mates:
La transparència de l'aire és ja tan
[manifesta
que la gelada no pot tardar moltes
[nits més.

Però els meus braços són massa curts.»

...però els teus braços són massa curts i no pots abastar el món tenint-lo a la mà. Lluny de ser un crit desesperat d'impotència, el darrer vers, en el context del poema, ens dona notícia només d'una realitat momentània, i com a tal, passatgera: veu el món des de fora i s'hi vol ficar a dintre, o més ben dit, («Encara és verd/a fora la finestra») des de dintre (de la seva vida, d'ell mateix) veu el món a fora

i vol anar-hi; perquè el veu alegre, fresc, que convida al repòs. Totes les imatges exteriors, preses valentament a la naturalesa, atràuen al poeta, que ens dirà, per tota sentència, que té els braços massa curts. Però ell no ens parla pas de la impossibilitat de tocar tot allò perquè sap que tornarà a intentar-ho. És un triomf sobre si mateix.

Meravella la voluntat d'aquest home tan sensible de no donar-se mai per vençut. Sempre hi ha en els seus versos una porta oberta o un forat pel qual hi entra un raig de sol que dona llum a tot el text

Inclús quan la soledat truca impacient a la porta de casa seva, allà a Gotemburg, i s'apodera terriblement de tots els seus racons

«Pell en desert:
set de tocar
i una embestida»

Malgrat sentir-se sol i ser-li negat tot contacte amb alguna cosa, tampoc ara es desespera i continua dient

«Al final els dàtils de l'anhel
de sol esdevindran dolçor:

I pujo
—calmat?—
del pou

...i surt del forat, neix un altre cop perquè l'espera una dolçor nova a fora.

Sempre acudeix a la naturalesa per il·lustrar les seves raons; no en va Carl-Erik Sjöberg és també botànic, que vol dir estar enamorat del món. I el món li correspon entregant-li uns vespres de sol, uns colors i unes imatges que només ell és capaç de captar. Sortosament per nosaltres, aquest home escriu poemes.

«m'alço lleuger com l'èter
llavor
que s'enduu un ocell»

Així de bonic. Així de senzill.

Joaquim BRUSTENGA-ETXAURI

UN PERSONATGE DEL NOSTRE VALLES

L'Eugeni Xammar (q.e.p.d.) ha estat darrerament més detractat que no pas conegut. Tal volta la seva clara intel·ligència, la seva neta independència i el seu esperit crític i objectiu, no han plagut a certes ments. Els gegants fàcilment poden tenir fang als peus. No obstant la majoria de persones sense perjudicis l'han tractat amb justícia.

La polsaguera ha sorgit amb motiu de l'edició del seu llibre de memòries: «Seixanta anys d'anar pel món». En Josep Badia, amb la paciència de Job, i amb fidelitat admirable, té el mèrit d'haver lograt un naixement. Gràcies a ell tenim l'únic llibre de l'Eugeni.

L'obra fou dictada del llit estant i sense mitjans de consulta. Entre altres coses, i de fer-se una nova edició, podria millorar-se amb unes notes crítiques. Encara queda per fer una tasca llarga i difícil que segons tinc entès en Badia ja ha començat: un recull dels articles, múltiples i molt escampats del nostre gran humanista i mestre de periodistes.

En Xammar, encara que nat a Barcelona, era un vallesà empedreït i un ametlletà de soca-rel.

Ja d'anys, la seva figura distingida, rondant pels voltants de la Fonda Europa, m'era familiar. Les relacions personals van començar després de la mort de Mn. Jesús de l'Ametlla.

Fou una descoberta. Aviat ens vam fer bons amics. Vam intercanviar moltes visites per assumptes concrets i a voltes simplement per amistat.

Equívocament molts creien que l'Eugeni no era creient. «Mn. Joan, em deia, encara que sempre he estat un mal catòlic, mai he deixat de creure». «La hisenda dels meus avantpassats s'ha esfumat i jo no tinc fills. Cada dia m'aferro més a la fe dels meus pares». «N'hi ha molts que diuen que l'Església no és liberal, i a mi, que sempre he estat un mal catòlic, no m'ha engegat mai». «Després de la guerra no anava a missa, però ara ja s'hi pot anar»...

Als seus vuitanta, fets amb escreix, preparant el seu matrimoni amb la Francina, em deia que a la seva edat li feia il·lusió «casar-se de debò». «—Oi que ara podré combregar?» Tenia l'expressió il·luminada i parlava com un infant.

Poc abans del Nadal del 1972, em demanava que a la propera visita anés preparat: volia rebre l'Eucaristia.

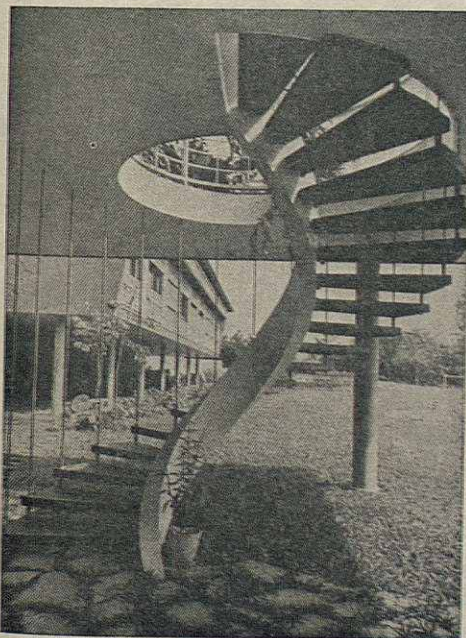
Encara el veig mig penjat del sofà, com en un intent d'agenollar-se per rebre l'absolució, i unes llàgrimes clandestines que justet si s'escapaven.

El temps anava passant placidament: «El poc temps que Déu em vulgui donar, que no pot ser gaire».

La darrera Eucaristia, la vam celebrar a la seva cambra. Ell havia preparat la taula i els objectes. No em va rebre en batí, com de costum, sinó ben mudat i «encorbatat». En Pep Badia, la Mercè i la Lola en són testimonis. El ritu de la pau va tenir una emoció especial. Per a mi fou el comiat de l'Eugeni.

Ha passat més d'un any. La meua paraula vol donar testimoni d'afecte d'un bon amic i recordar-lo des de les planes de Ronsana. J. VALLICROSA

Carpinteria Metàlica en Hierro y Aluminio

JOMI

JOSE
TORRELLAS
GIRBAU

C. San José Tels, 200 y 293

Sta. Eulalia de Ronsana